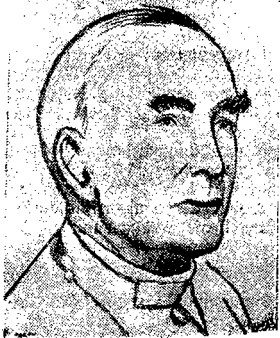

CONIEC CZESTOCHOWSKI

DIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI.

Ms. dr. Wilmington Ingram, Arcybiskup Londynu, odegrał rolę pośrednika w konflikcie angielskich górników.

Anglja o Polsce

Bez pożyczki zagranicznej Polska się nie obejdzie.

„Times” zamieścił ostatnio bardzo obszerny i ciekawy artykuł, poświęcony sprawie finansowym Polski. Autor artykułu, który został specjalnie delegowany do Polski w celu zbadań naszych stosunków ekonomicznych, dowodzi, że Polska nie może się rozwijać.

Polska, dowodzi „Times”, ma tylko dwie drogi do uzyskania kapitałów zagranicznych, poza realizacją resztek pożyczki banku Dillon Read et Co, które wobec ogromu potrzeb Polski są bez znaczenia. Pierwszy sposób — to uzyskanie pożyczki pod egidą Ligi Narodów, co jest nieodłączne od kontroli finansowej Ligi. Drugi sposób, to poszukiwanie pożyczki na otwartym rynku — i w tym wypadku kontrola jest zupełnie nieuniknioną, będzie jedynie mniej widoczna.

Wobec tego, że na kontrolę Ligi Narodów Polska się nie zgadza, a pożyczka zagraniczna jest narazie nie do osiągnięcia — Polska postanowiła ratować swoje finanse własnymi środkami. Jest to prawdopodobnie tylko faza przejściowa lub może objaw rozpaczy — bo należy wątpić, czy ta metoda samopomocy wyda w Polsce jakielikolwiek rezultaty pozytywne.

Bezplodność systemu samopomocy finansowej dowodzą prócz ostatnich doświadczeń polskich jeszcze rezultaty eksperymentów w Jugostawii. Samopomoc oznacza tylko, że z wielkim wysiłkiem Polska będzie mogła utrzymać się na powierzchni przez pewien przeciąg czasu — innych rezultatów ta metoda nie da.

Korespondent „Times’a” donosi, że uderzyła go olbrzymia różnica między opinią mas a opinią poszczególnych jednostek. Opinią tłumu sądzi, że pożyczka związana z kontrolą finansową oznacza, że rząd polski utraciłby prawie zupełnie władzę, którąby sprawował kontroler zagraniczny — jakędyby ktokolwiek chciał wziąć na siebie zadanie tak niewdzięczne bez współdziałania całego kraju”. Lecz wbrew opinii mas, większość polaków, z którymi się stykał przedstawiciel „Times’a” oświadczyła w prywatnej rozmowie, że nie jest przeciwna pożyczce pod egidą Ligi Narodów.

Stan finansów państwowych nie jest jeszcze dokładnie zbadany. „Times” nie wątpi, że prof. Kemmerer ze swym sztabem ekspertów wykazał braki w administrowaniu finansami kraju. Dotychczasowe sprawozdania finansowe — nie dają należytego pojęcia o stanie finansów państwowych.

Obecny stan gospodarki Polski nasuwa porównanie z przedsiębiorstwem, które znajduje się w sytuacji rozpaczliwej, lecz z łatwocnością może się okazać wypłacalne; to też szereg ekonomistów polskich stanowczo się wypowiedział za ten, że pożyczka i kontrola Ligi — byłaby poważnym czynnikiem w podniesieniu życia gospodarczego Polski.

Obawy przed kontrolą finansową

są urojone i należałoby zapytać, czy Polska wogóle wie, jak właściwie działa współczesna kontrola finansowa.

Tymczasem dalszy rozwój finansów polskich zdaje się bardzo zagrożony. Jak w każdym kraju po zdeprecjonowanej walucie.

Polska posiada znaczne bogactwa i pracowitą ludność, potrzebne są tylko kapitały, aby te aktywa odzyskały

swoje realne znaczenie.

Jeżeli jednak nie nastąpi odrodzenie życia gospodarczego Polski przez mobilizację koniecznych do tego kapitałów, należy się spodziewać wstrząsów groźniejszych, niż niedawny przewrót majowy, a niewątpliwie takie wstrząsy społeczne mogą się okazać niebezpieczne zarówno dla Polski, jak i dla Europy.

Wiedeń --- siedzibą Ligi Narodów

Wiedeń. — W tutejszych kołach dyplomatycznych roztrząsają żywo plan przeniesienia siedziby Ligi narodów z Genewy do Wiednia.

Plan ten znajduje gorących zwolenników zarówno ze względów finansowych, jak i politycznych. Obfitując w gmachy i pałace, obecnie bezzużyteczne, mogłoby Wiedeń z łatwością dać pomieszczenie Lidze, co uczyniłoby niepotrzebne wybudowanie gmachu dla Ligi w Genewie.

Wiedeń jest dalej o wiele tańszy, niż Genewa, co nie jest bez znaczenia dla delegatów. Geograficzne położenie wreszcie jest również bardzo korzystne.

Ważniejsze atoli są momenty polity-

czne. Przeniesienie siedziby Ligi do Wiednia z Genewy oznaczałoby ostatecznie zneutralizowanie Austrii, a więc uniemożliwienie realizacji idei Anschlussu, zyskującej obecnie znowu na aktualności.

Rząd austriacki, aczkolwiek zachowuje się w tej sprawie z rezerwą, powitałby z zadowoleniem urzeczywistnienie tego planu już chociażby z tego powodu, że pociągnęłoby to za sobą ożywienie stolicy austriackiej i przysporzenie jej nowych źródeł dochodu.

Sądząc z prywatnych wyznań tutejszych dyplomatów i to zarówno ma, jak i wielkiej ententy, ma koncepcja wyboru Wiednia na siedzibę Ligi narodów realne podstawy.

Rząd francuski ustąpił

Parlament nie chciał ustąpić nic ze swych przywilejów. Ustawa o pełnomocnictwach w izbie

Paryz. — Pod odrzuceniem jednego z zasadniczych artykułów ustawy o pełnomocnictwach rząd zrezygnował z dalszego omawiania tej ustawy. Komisja finansowa postanowiła zaapelować do plenum Izby.

Paryz. — Na sobotnim posiedzeniu izby deputowanych pierwszy zabrał głos min. Caillaux, który w przemówieniu swem kruszył kopję w obronie ustawy o pełnomocnictwach i planach sanacyjnych. Caillaux oświadczył, że rząd odrzuca zupełnie projekty komisji. Podstawą wszelkiej dyskusji ma być tylko projekt rządu. Rząd do swe go projektu o pełnomocnictwach i do ustawy sanacyjnej dotacza kwestję zaufania.

Paryz. — Odpowiadając na zarzuty Herriota, prezes rady ministrów Briand wyraził przekonanie, że zaproponowane przez rząd rozwiązanie sprawy uzdrowienia finansów może tylko wzmocnić powagę parlamentu. Dlatego też premier zaleca przyjęcie tego właśnie rozwiązania. Projekt rządowy opracowany został w pełnym poczuciu odpowiedzialności i z troską o dobro powszechnie. Należy to sobie szczerze powziąć, — mówił dalej Briand — że obecna dyskusja w izbie — to pojedyny między prezesem rady ministrów i przewodniczącym Izby w sprawie zasadniczej. Parlament ma swoje metody i zwyczaje, lecz pilnym nakazem doby bieżącej jest szybkie działanie.

Z SEJMU

Projekt zmian konstytucji przyjęty w drugim czytaniu

Sejm zakończył w sobotę drugie czytanie projektu ustawy o zmianie szeregu postanowień konstytucji. Dwudniowa dyskusja nad tą doniosłą sprawą zawiadła oczekiwania tych, którzy spodziewali się, iż da ona dobitny wyraz myślowi współczesnej Polski na temat zmiany ustroju państwowego. Po za licznymi fragmentami, w których błysnęła cenniejsza myśl polityczna, były w niej co najwyżej rzeczowe oświetlenia tej, czy innej kwestji, a pozatem roztrząsawo już swobodnie tonie jaskrawej krytyki radykalistycznych stronnictw. Tłumaczy się to w znacznej mierze tem, że zarówno w związku z pierwszym czytaniem projektu, jak i w komisji stronnictwa wypowiedziały się już w tej sprawie. Zresztą być może, że kluby pragną zatezerwować sobie ostatnie słowa w związku z trzecim czytaniem, w

momencie przed przystąpieniem do głosowania.

Wydarzeniem dnia na terenie sejmu było pojawienie się na trybunie parlamentarnej p. ministra sprawiedliwości. — Mowa p. Makowskiego zawierała ustępy wysoce charakterystyczne dla obecnego rządu. Mamy przedewszystkiem na myśli ten ustęp, w którym p. minister z ironią i lekceważąco potraktował głosy oskarżające rząd o bezprogramowość. „Nic łatwiejszego — mówił — nad wygłaszanie frazeologicznych programów. Każdy dyrektor departamentu, jako zapobiegliwy urzędnik, ma przygotowany szereg wytycznych programowych, w zależności od składu rządu zestawia niektóre z nich zeszywa razem w t, zw. exposé i podle wa sosem, zależnie od kierunku rządu. W ten sposób robi się oświadczenie rządu, jak nasze babki robiły dywaniki z gaiganków”. Wedle zapewnień p. ministra, rząd wybrał jakąś „inną drogę”, o której kierunku niebawem mamy się do-

wiedzieć z ust p. premiera.

W każdym razie p. minister zastrzył w wysokim stopniu ciekawość opinji; kto ra po tajemniczym zapewnieniu o odkryciu nowych dróg czeka z niecierpliwością na przemówienie p. premiera.

Z przemówienia p. ministra dowiedzieliśmy się, że rząd zdecydował się na poparcie niektórych poprawek do konstytucji, zgłoszonych przez stronnictwa. Rząd poprze jedynie np. poprawkę grożącą utratą mandatu posła wi czerpiącemu korzyści od rządu, dalej poprawkę wedle której wniosek o votum nieufności dla rządu nie może być na tem samem posiedzeniu podany pod głosowanie, wreszcie poprawkę tej treści: „Jeżeli sejm następny będzie rozwiązany przed upływem roku po ukonstytuowaniu się, nie dokonawszy rewizji ustawy konstytucyjnej, z prawa jego w tym zakresie, może korzystać następny sejm w czasie pierwszego roku swego istnienia”. Oto wszystko, co z wniosków poselskich rząd gotów jest poprzeć.

TELEGRAMY

Rumunja odrzuciła grecką propozycję.

Bukareszt. Rumuński minister spraw zagranicznych — Mihtineu, otrzymał od rządu greckiego pismą propozycję w sprawie natchmiastowego rozpoczęcia rokowań o zawarcie układu przyjaźni, kołniewicji wojskowej i układu arbitrażowego. Rumuńska Rada ministrów uchwaliła w zasadzie przyjąć propozycję rządu greckiego. Awerescu stanął jednak na stanowisku, że w obecnym momencie nie byłoby korzystnym rozpoczęcie takich rokowań. Wobec tego rządowi greckiemu zostanie udzielona odpowiedź odmowna: Premier Awerescu ma wyjechać między 25 tym a 1-ym sierpnia do Włoch, gdzie ma rozpocząć rokowania z Mussolinim o możliwości układów w sprawie polityki na Bałkanie na nowych zasadach.

Zmiana w sytuacji strajkowej.]

Londyn. Zdaje się zanosić na zmianę sytuacji w strajku węglowym. Z oświadczenia Cooka widać, że liderzy miękną w dotychczasowym oporze i skłonni będą otworzyć pertraktacje.

Interwencja biskupów.

Londyn. Biskup Litchfield wysłował do premiera p. Baldwinia pismo z zapytaniem, czy premier przyjdzie deputację biskupów w sprawie przesilenia w przemyśle węglowym i dotychczas oświadczenie federacji górników, zapowiadające, że komitet wykonawczy federacji byłby skłonny zalecić przyjęcie umowy, jeśli umowa ta oparta będzie na warunkach proponowanych przez biskupów. Warunki przewidują również zastosowanie wszystkich zaleceń komisji węglowej, w sprawie przekształcenia przemysłu. P. Baldwin odpowiedział, że gotów jest przyjąć deputację w poniedziałek wieczorem, dodał jednakowoż, że warunki wznowienia pracy mogą być ustalone jedynie w drodze umowy między właścicielami kopalń a górnikami.

Przyjaciel Massaryka wyzwa do przewrotu.

Praga. Organ stronnictwa Pracy Narodowej „Narodni Prace” zamieszcza dziś artykuł osobistego przyjaciela prezydenta Massaryka dra Herby, w którym autor pisze, że z wielu stron dochodzą do prezydenta Massaryka żądania, aby dokonał przewrotu podobnego, jak Marszałek Piłsudski w Polsce. Prezydent Massaryk odrzucił jednak te żądania.

Spłata długów niemieckich

Rzym. Wpłaty teńsoroczne Niemiec na rzecz Włoch, według planu Davesa, wyniosły około 85 milionów marek złotych, czyli za pierwsze 10 miesięcy około 70 milionów.

Zamiast tego Niemcy wpłaciły dotychczas tylko 59 milionów, niedotrzymując zobowiązań, zresztą w stosunku do innych państw, gdzie spłaciły

